

POPULARIZAČNÍ SDĚLENÍ

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY117

Petra Koporová
408559, psychologie – sociální práce

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D

Datum odevzdání: 1.5.2013

Fakulta sociálních studií MU, 2012/13

Užíval jsi v adolescenci drogu? Čekají Tě problémy po celý život!

Máte doma syna nebo dceru právě v tomto citlivém období? Nebo Vás to teprve čeká? Měli byste si dát pozor na to, s kým a jak Vaše ratolest tráví volný čas. Pokud v mladistvém věku sklouzne k užívání drog, zaručí si tím problémy přetrvávající až do dospělosti, přestože již ve vyšším věku bude abstinovat.

Výzkumný tým, sestávající z L. Csemyho, T. Zábranského, K. Grohmannové, Z. Dvořákové, J. Brenzy a B. Janíkové provedl v Praze výzkum psychosociálních charakteristik jedinců, kteří před 14 lety užívali tvrdé drogy v adolescentním věku. Z původního počtu 124 uživatelů se podařilo kontaktovat a znovu vyšetřit 52 jedinců. $\frac{3}{4}$ zkoumaných osob (39) již drogu neužívalo, jejich demografické a sociální charakteristiky však byly srovnatelné (bez statisticky významných rozdílů) s těmi, kteří drogu užívali do současnosti.

Výzkum se skládal ze tří částí. Rozhovor se zkoumanými osobami, který byl zaměřený na celkové hodnocení životní situace (např. vzdělání, zaměstnanost a rodinný stav) a klíčové okamžiky v jejich životě (např. problémy v primární rodině). V další části zkoumaní jedinci vyplňovali dotazník ASI-Lite, pomocí kterého můžeme vyhodnotit obtíže v sedmi problematických oblastech (např. problémy s drogou nebo alkoholem, zdravotní problémy, problémy se zaměstnáním, ...). Ve třetí části vyplňovali psychologické dotazníky, zaměřené na temperament, sebehodnocení, životní spokojenost, depresivitu a duševní zdraví.

Skupina, která již nemá problémy s tvrdými drogami (heroin, pervitin, kokain ani substituční látka jako metadon), průměrně ve většině oblastí dopadala lépe, rozdíly však většinou byly ze statistického hlediska zanedbatelné. Jedinci bez drogových problémů měli procentuálně o něco vyšší vzdělání a byli o něco častěji zaměstnaní, resp. pracující. Zajímavé je srovnání, že 38% abstinujících pracovalo manuálně, zatímco těch, co mají problémy s drogami v současnosti, bylo 53%. Skupiny nevykazovaly žádný rozdíl v procentuálním zastoupení psychiatrických pacientů (31%). Největší rozdíl byl asi v počtu těch, kteří během života absolvovali detoxifikační léčbu (0,3 vs. 3,5%).

V dotazníku ASI-Lite vyšel výrazně horší skóre skupině, která užívá drogy v oblasti problémů se zdravím, problémů se zaměstnáním a problémů s dodržováním zákona. Skupina, která již drogy neužívá, však dosáhla poměrně vysokého skóru v oblasti problémů se zaměstnáním

(0,39 z 1), což může být znakem obtížného pracovního uplatnění i u těch, kterým se již s drogy podařilo přestat užívat.

Skupina bez současných drogových problémů dosahovala o něco lepších výsledků na škále neuroticismu, psychoticismu, sebehodnocení, depresivity i mentálního zdraví. **Směrodatné odchytky** jsou však tak velké, že je tento rozdíl mezi skupinami **statisticky nevýznamný**. Významnější rozdíl byl zaznamenán pouze v průměrném výsledku testu životní spokojenosti.

Na závěr je nutné podotknout, že vzorek byl bohužel složen z opravdu malého počtu zkoumaných jedinců (52), který ještě ke všemu tvořil pouze 42% vzorku původního, data tak mohou být velmi zkreslená. Přestože abstinující skupina vychází z testů o něco lépe, je stále lepší snažit se předcházet tomu, aby Vaše dítě začalo mít problémy s drogami.

Zdroje:

Csemy, L., Zábranský, T., Grohmannová, K., Dvořáková, Z., Brenza, J. & Janíková, B. (2012). Dospívající uživatelé heroinu a pervitinu po 14 letech: Analýza psychosociálních charakteristik. *Československá psychologie*, 56 (6), 505 – 517.

Líbí se mi, že neprezentujete i čísla, ale i je interpretujete. Toto je pro popularizaci klíčové a zároveň to značí pochopení statistické teorie. Přesto vám tam zůstává několik nedostatků zmíněných výše. Zkuste text upravit tak, aby si čtenář odnesl adekvátnější závěry a vyvarujte se přitom statistických termínů.

Prosím tedy o přepracování textu.